

24/2005. (III. 23.) FVM rendelet

a vágóállatok levágásának és feldolgozásának Biztonsági Szabályzatáról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 11. §-ában kapott felhatalmazás, valamint 15. §-ának *a*) pontjában foglaltak alapján a következőket rendelem el:

1. § A vágóállatok (szarvasmarha, ló, bivaly, sertés, juh, kecske, nyúl és növendék állataik) szervezett munkavégzés keretében történő vágása és feldolgozása, valamint e húsipari tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások végzése során a rendeletben foglalt biztonsági szabályok szerint kell eljárni.

2. § A rendelet alkalmazásában:

1. *Alkarvédő*: a csukló és alkar kés által okozott szúrását és vágását megakadályozó, rozsdamentes acél gyűrűszövetből vagy merev műanyagból készült védőeszköz.

2. *Bárd*: csontok vágására szolgáló húsipari kéziszerszám.

3. *Béklyó*: az állat lábára erősített, szabad mozgását akadályozó lánc.

4. *Biztonsági kikapcsoló (vészkikapcsoló berendezés)*: szerkezeti elemek olyan elrendezése, amelynek rendeltetése a vészkikapcsolás - mint funkció - megvalósítása.

5. *Duplikátor*: olyan kettősfalú főzőüst, amelyben a fűtő gőz a külső köpeny és a belső csésze közötti térben (gőztér) áramlik.

6. *Elektromos ösztöke*: a vágóállatot adott irányba való haladásra készítő villamos eszköz.

7. *Elektronarkotikus kábítás*: a vágóállatok központi idegrendszerén, a nagyagyon keresztülvezetett villamos árammal kábult (elektronarkotikus) állapot elérése, az állat szenvedéstől való megkímélése, továbbá az elvéreztetés megkönnyítése céljából.

8. *Kábítás*: a vágóállatnál alkalmazott minden olyan eljárás, amely azonnali és a halál beálltáig tartó eszméletlenséget okoz.

9. *Kábító eszköz*: a vágóállatok vágását megelőző eszméletvesztést okozó eszköz, berendezés.

10. *Kötőfék*: a vágóállatok, elsősorban a ló megkötésére szolgáló, kenderből, hevederből vagy szíjból készített szerszám.

11. *Kutter*: forgótartályos vágóberendezés friss vagy fagyasztott hús aprítására és keverésére.

12. *Lánckesztyű*: a kéz kés által okozott szúrását és vágását megakadályozó, rozsdamentes acél, gyűrűs láncszövet alapú védőkesztyű.

13. *Lánckötény*: a test kés által okozott szúrását és vágását megakadályozó, rozsdamentes acél gyűrűszövet vagy alumínium pikkelylemezes védőkötény.

14. *Magaspályás szállítóberendezés (egy vagy két pályás)*: a teher függesztett szállítására alkalmas kézi erővel vagy villamos meghajtással működő eszköz.

15. *Pihentető istálló*: a vágóállatok vágás előtti pihentetésére szolgáló helyiség.

16. *Rituális vágás*: egyes vallási előírások által megkövetelt különleges vágási módszer.

17. *Terelődeszka*: a vágóállatok között tartózkodó személyeket a felöklelés ellen védő faeszköz.

18. *Veszélyes vágóállat*: olyan veszélyes viselkedésű állat, amely a kezelőjére, valamint a vágóállatokra fizikai veszélyt jelent.

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS MUNKABIZTONSÁGI SZABÁLYOK

A munkavégzés személyi feltételei

3. § (1) Vágóállat levágását, húsának feldolgozását, húsipari berendezés kezelését csak olyan személy végezheti, aki a külön jogszabályban meghatározott szakmai végzettséggel rendelkezik, valamint megfelel a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről, továbbá a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló külön jogszabályokban előírt feltételeknek, és elsajátította a biztonságos munkavégzés követelményeit.

(2) Az állatvágás, húsipari termék előállítás, húsipari berendezés kezelése során munkavállalóként nem foglalkoztatható:

a) aki tápcsatorna (enterális) fertőző betegségben vagy bőrgennyesedésben szenved;

b) a gyermeket váró anya terhességének megállapításától kezdődően;

c) a szoptató anyja;

d) a 18 éven aluli; valamint

e) alkohol, gyógyszer, kábítószer, illetve egyéb koncentráció csökkentő anyag hatása alatt álló személy.

A munkavégzés tárgyi feltételei

4. § Húsipari létesítmény, munkahely, technológia üzembe helyezése, alkalmazása és korszerűsítése során a hatályos jogszabályok, a szabványok vagy ezzel egyenértékű más műszaki megoldások vonatkozó előírásai szerint kell eljárni.

5. § A húsipari gép csak úgy üzemeltethető, ha minden olyan részének, amely égési sérülést vagy balesetet okozhat, a külön jogszabályban foglaltak szerint védelme biztosított.

6. § (1) Gépen, berendezésen javítás, karbantartás és tisztítás csak a gép, berendezés kikapcsolt (hálózatról leválasztott) és bekapcsolás ellen biztosított helyzetében szabad végezni, a külön jogszabályban foglaltak szerint.

(2) Gépet, berendezést üzemeltetése alatt tilos ellenőrzés nélkül hagyni, kivéve ha elzárt, hozzá nem férhető helyen van vagy működés közben bekövetkezett meghibásodása senkit sem veszélyeztet. A munkáltató határozza meg a gépek, berendezések ellenőrzésének rendjét.

7. § (1) A gépet, berendezést csak olyan személy kezelheti, aki elsajátította és alkalmazza a használati utasításban foglalt kezelési és karbantartási szabályokat.

(2) A technológiai vonalat csak a gépek használati utasítása szerint szabad összeállítani.

(3) A gépekbe az anyagok adagolását garaton, etetővályún keresztül úgy kell elvégezni, hogy az ne veszélyeztesse a kezelőt és környezetét.

(4) A gépek kezelése csak a vonatkozó szabvány szerinti vagy ezzel egyenértékű műszaki megoldású kezelőállásról, dobogóról, lépcsőről vagy fellépőről történhet.

II. Fejezet

VÁGÓHÍDI ÁTVÉTEL

8. § (1) A kötetlen tartású vágóállatok pihentető istállójának kialakításakor a munkáltatónak meg kell határoznia az állatonként előírt alapterület mértékét és az egy állásban tartható állatok számát, továbbá az állatok be- és kihajtásának módját.

(2) A felhajtási területen gyalogosan közlekedni csak az elszabadult állatok ellen védelmet nyújtó, biztonságos korláttal elhatárolt területen szabad.

9. § (1) A vágóállatokat a szállítójárműről megfelelő szilárdságú eszközön, lehajtó rámpán kell lehajtani.

- (2) A vágóállatok lehajtása előtt a gépjárművet elmozdulás ellen rögzíteni kell.
- (3) A munkavállalónak a vágóállatok lehajtását a szállítójárműhöz kialakított fellépőről kell végeznie.
- (4) A vágóhídi átvételt, minősítést és állatorvosi vizsgálatot csak erre a célra kijelölt - az állatok fogadására alkalmas, korlátokkal körülkerített - biztonságos helyen szabad elvégezni.
- (5) Ha a munkavállaló a szállító kocsi belsejében a vágóállatok közé megy, a felöklelés, illetve fellökés ellen terelődeszkat kötelees használni.
- (6) Azonos szállítóeszközön érkezett állatokat a mérlegelésük elvégzéséig egy csoportban kell tartani.

A nagytestű vágóállatok (szarvasmarha, ló, bivaly és növendék állataik) vágóhídi átvétele

10. § (1) A szállítóeszköztől történt levezetés után az állatokat a minősítéshez és az állatorvosi vizsgálat előkészítéséhez le kell kötni, biztosítva az állatok között a személyek veszélytelen közlekedését.

(2) A mérlegelés után az állatokat a biztonságos vezetés szempontjai szerint és a nemek elkülönítésével kell csoportosítani.

11. § (1) Az átvételnél a nagytestű vágóállatokra csak megfelelő szilárdságú kötőféket szabad tenni.

(2) A vágóállatok vezetése közben tilos a kötőféket vagy vezetőkötelet a kézre rácsavarni.

(3) A lovakat legfeljebb négyesével összekötve szabad a pihentető istállóba vezetni.

12. § (1) A pihentető istállóban a kötőféken odavezetett vágóállatokat egyenként ki kell kötni.

(2) A pihentető istállóban a vágóállatok között olyan távolságot kell tartani, hogy kezeljük az etetést, itatást és az egyéb szükséges munkálatokat biztonságosan végezhesse.

(3) A pihentető istállóban tilos a vízcsap mellé vágóállatot kötni.

A kistestű vágóállatok (sertés, juh, kecske és nyúl) vágóhídi átvétele

13. § (1) A munkáltatónak meg kell határozni a sertés-, juh- és kecskefalka csoportosításának és hajtásának munkabiztonsági előírásait és a szükséges hajtók létszámát.

(2) A kansertéseket csoportonként kell átvenni és mérlegelni, kivéve a nagytestű, illetve a veszélyes kanokat, amelyeket egyenként kell kezelni.

(3) A sertések csoportosan, elektromos ösztöke alkalmazásával hajthatók.

14. § (1) A szállítójárműről a nyúlketrecek lerakását csak a gépjármű motorjának leállítása és a szállítójármű rögzítése után szabad megkezdeni.

(2) A ketreccsorok kezelését biztonságos kezelőállásról kell végezni.

(3) Egyoldalas terhelés esetén a gépjárművel mozgást végezni csak indokolt esetben, fokozott óvatossággal szabad.

(4) A nyúlketrecek ajtaját csak akkor szabad kinyitni, ha az emelőberendezés vagy a targonca működését leállították.

(5) A nyúlketrec ürítése után a ketrecajtókat be kell zárni és csak ezt követően szabad az emelőberendezést megindítani.

Élő állat vágásra szállítása

15. § (1) A nagytestű vágóállatot kábításra csak kötőfékkel vagy megfelelő szilárdságú terelőfolyosón szabad bevezetni.

(2) A vágócsarnok előterében a vágásra előkészített nagytestű vágóállatot lekötve kell tartani. A lekötött vágóállatot csak oldalról szabad megközelíteni.

(3) A kötőféket a padozatba rögzített fémkarikához, vagy erre a célra kialakított korláthoz kell rögzíteni.

(4) A sertésszállás és a kábítóhelyiség közötti úton a terelést úgy kell végezni, hogy a sertések ne tudjanak visszafordulni és más falkához tartozó sertésekkel összekeveredni.

(5) A sertések terelését végző munkavállalónak megfelelő közlekedési utat kell biztosítani.

A veszélyes vágóállatok kezelése

16. § (1) A veszélyes vágóállat vezetését és mozgatását csak az üzem felelős vezetője által kijelölt, megfelelő tapasztalatokkal rendelkező munkavállaló végezheti.

(2) Veszélyes szarvasmarhát az orrkarikába és a fejre erősített kötélén két oldalról kell vezetni. Ha az állatot nem látták el orrkarikával vagy orrcsipesszel, akkor a lábára erősített kötélén kell vezetni.

(3) A veszélyes állat vezetéséhez használt kötelet feszesen kell tartani. A vezetést végzőknek fokozott figyelmet kell fordítani a felöklelés és letiprás veszélyének elkerülésére.

(4) A veszélyes lovat - lehetőség szerint két nyugodt ló közé fogva - kötőféken, két oldalról kell vezetni.

17. § (1) A veszélyes vágóállatok gépkocsiról történő lehajtásához oldalkorláttal ellátott, épített vagy mozgatható, kerekes rakodót kell használni.

(2) A veszélyes vágóállatot a mérlegelését követően - az átvételre előírt munkabiztonsági szabályok betartásával - azonnal az állatok számára kijelölt, elkülönített helyre kell vezetni.

(3) A veszélyes vágóállatot átadó személy köteles annak veszélyére az átvevőt figyelmeztetni, amit az átvevőnek minden esetben figyelembe kell venni.

III. Fejezet

A VÁGÓÁLLATOK KÁBÍTÁSA

18. § (1) A munkáltatónak meg kell határozni az alkalmazott kábítási módnak megfelelő munkabiztonsági előírásokat.

(2) A kábítást megelőzően az állat méretének megfelelően be kell állítani a kábító berendezés rögzítő szerkezetét.

(3) A vágóállatot csak akkor szabad a rögzítő szerkezetbe hajtani, ha a kábítást végző személy már felkészült a kábítás végrehajtására.

(4) A kábító berendezés közelében csak a művelet elvégzésére kijelölt munkavállalók tartózkodhatnak.

19. § (1) A munkáltatónak kell meghatározni és biztosítani a kényszervágás és a szarvasmarha rituális vágásának munkabiztonsági feltételeit.

(2) A lovat egyedi kötőféken és szemtakaróval kell a kábítóhelyre vezetni, és ott azonnal el kell végezni az állat kábítását.

Mechanikus kábítás

20. § (1) A beütőszeges kábító eszközt úgy kell üzemeltetni, hogy a beütőszeg ne irányuljon a tevékenységet végző személy felé.

(2) Töltött kábító eszközt használat közben tilos a kézből letenni.

(3) A kábító eszköz csak üres tárral szállítható.

(4) Az üzemén kívüli mechanikus kábító eszközt illetéktelen személyektől elzártan kell tartani.

21. § (1) Golyós kábítást csak a (3) bekezdésben előírt feltételeknek megfelelő személy végezhet.

(2) A kábításhoz bevizsgált, ellenőrzött eszközt, lőszert és a kábítási módnak megfelelő állatrögzítő szerkezetet kell alkalmazni.

(3) Golyós kábító eszközt az a személy üzemeltethet, aki

a) a kábító eszköz használatára képesítő tanfolyamot elvégezte,

b) büntetlen előéletű,

c) a feladat ellátására egészségügyi szempontból (pszichikailag is) alkalmas, továbbá nem tartozik a 3. § (2) bekezdés szerinti tiltó rendelkezések alá.

(4) Rögzített závarzatú kábító eszköz használatakor a kezelő személynek minden egyes lövés után ellenőrizni kell a kábító eszköz závarzatának alaphelyzetbe visszaugrott állapotát.

Elektronarkotikus kábítás

22. § (1) Az elektronarkotikus kábító berendezést üzemeltetése előtt villamos szakembernek ellenőrizni kell, hogy a működtető elem csak a használata során szolgáltat kábítófeszültséget és a berendezés akaratlan működtetése kizárt.

(2) Vágóállatok automatikus elektronarkotikus kábítása csak olyan kábító berendezéssel történhet, amelynek szerkezete kizárja a kezelőszemélyzet véletlen érintkezését a feszültség alatt álló részekkel.

(3) A használaton kívüli kézi elektronarkotikus kábító berendezést feszültségmentes állapotban, függesztve vagy tartóeszközön elhelyezve kell tárolni. Gondoskodni kell arról, hogy a berendezést illetéktelen személy ne tudja bekapcsolni.

(4) Az elektronarkotikus kábító berendezést meghibásodás esetén azonnal le kell választani a villamos hálózatról. Tilos hibás kábító berendezést üzemeltetni.

Szén-dioxidos kábítás

23. § (1) A szén-dioxidos kábítótérbe csak a berendezés használati utasításában meghatározott, a munkavégzés biztonságát nem veszélyeztető számú vágóállatot szabad beengedni.

(2) A szén-dioxidos kábító berendezést le kell állítani, ha a berendezésben a szén-dioxid gáz koncentráció mértéke hetven százaléknál kisebb.

(3) A berendezések szén-dioxid gáz szivárgását naponta, üzemeltetés előtt ellenőrizni kell.

(4) A munkaterületen és a berendezés környezetében folyamatosan ellenőrizni kell a szén-dioxid gáz koncentrációját.

(5) A szén-dioxidos kábító berendezés területére belépni csak

a) a szén-dioxid gáz betáplálás elzárása,

b) a szellőztető ventilátor beindítása,

c) a gép indításának megakadályozása,

d) a szén-dioxid gáz eltávolításának méréssel történő ellenőrzése után és a műveletet biztosító, felelős személy jelenlétében szabad.

24. § (1) Ha az üzem leállási ideje öt percnél tovább tart, a sertéseket el kell távolítani a kábító berendezésből.

(2) A szén-dioxidos kábító berendezés meghibásodása esetén, ha a sertéseket nem lehet eltávolítani a berendezésből, a szén-dioxid gázt a berendezésből azonnal el kell vezetni.

IV. Fejezet

A VÁGÓÁLLATOK LEVÁGÁSA

Szarvasmarha, ló, bivaly és növendék állataik levágása

25. § (1) A szúrást végző munkavállaló a nagytestű vágóállatot úgy közelítse meg, hogy a láb és a szarv reflexmozgása a munkavállalót ne veszélyeztethesse. Szúrást csak a megfelelően elkábított vágóállaton szabad elvégezni.

(2) Fektetett véreztetés esetén a bal első lábat a vágóállat farirányában ki kell kötni.

(3) A vágóállatról a kötéletet csak a teljes kivérzés és a reflexmozgás megszűnése után szabad lebontani.

26. § (1) A technológiai utasítás szerint magasban történő műveleteket csak az egymástól megfelelő távolságra és magasságban, biztonságosan elhelyezett vágóvonalai emelvényeken szabad elvégezni.

(2) Az állati test felfüggesztésekor (emelésnél, beakasztásnál, átakasztásnál) a horgot csak a megfelelően előfejtett Achilles-ínba szabad beakasztani.

(3) A magaspályára felfüggesztett vágóállat szállításának útvonalában tartózkodni tilos.

(4) A láncos felfüggesztést béklyózott kötéssel kell végezni.

27. § A bőrfejtés munkaterületét el kell keríteni.

28. § A bontásnál tilos a hasüregből a bendőt lábbal taposva kivenni.

A sertés és növendék állatai vágása

29. § (1) A sertések kábítását olyan ütemben kell elvégezni, hogy a szúró asztalon egyidejűleg csak egy állat legyen.

(2) Függesztett szúrás műveletének elvégzéséhez csak a megfelelően elkábított állatot szabad megbéklyózni és a magaspályára emelni.

30. § (1) A forrázás biztonsági előírásait, az állattestek üzemzavar miatti mentését a helyi sajátosságok figyelembevételével a munkáltatónak kell meghatározni.

(2) A forrázókád vizébe kézzel benyúlni tilos.

(3) A kopasztó gép kaparóelemeinek épségét és biztonságos felerősítését minden műszak kezdése előtt ellenőrizni kell.

(4) A kopasztó gép kezelőinek - a gép kialakításától függően - védősisak, védőszemüveg, forró víz ellen védő kötény és kesztyű, valamint védőlábbeli viselése kötelező.

(5) A forrázókád dugulásának elhárításakor a berendezést le kell állítani.

31. § (1) Gázlánggal történő perzseléskor a gáz használatára a külön jogszabályban foglaltak az irányadók.

(2) A perzselő térbe csak a gázadagolás lezárása és a zárt állapot biztosítása után szabad belépni.

(3) A kézi gázperzselő berendezést használat után, minden esetben a kialakított tartóba vissza kell helyezni.

(4) A kézi gázperzselő berendezés használata közben a perzselést végző személy egyéb munkaműveletet nem végezhet.

32. § (1) A bőrfejtő gépen a befogott bőrt biztonságosan rögzíteni kell, és biztosított helyzetét a kezelőnek a művelet alatt állandóan figyelemmel kell kísérnie. A bőrfejtő gép működése közben a bőrt igazítani tilos.

(2) A lefejtett bőrt csak a berendezés teljes leállása után szabad eltávolítani.

(3) A bőrványoló gép késeinek épségét és a tartóhengerben való biztonságos rögzítését minden műszak megkezdése előtt ellenőrizni kell.

33. § (1) A kézi előtolású daraboló berendezések (állványos szalagfűrészek és körfűrészek) csak olyan anyagnyomó készülékkel és védőburkolattal üzemeltethetők, amelyek megakadályozzák a veszélyes tér akaratlan megközelítését és távol tartják a darabolást végző személy kezét a vágóéltől.

(2) A fűrészgépen dolgozónak tilos lánckesztyűt használni.

(3) Az automatikus daraboló vonalak biztonsági rendszerét kézi beavatkozás nem szakíthatja meg, azok csak teljesen automatikus üzemmódban működtethetők.

34. § A bőrkézgő gép kezelőjének tilos lánckesztyűt használni. Bőrkézgőhöz csak erre a célra kifejlesztett védőkesztyű használható.

Juh, kecske és növendék állatai vágása

35. § (1) Juh és kecske kábítását rögzítő szerkezetben kell végezni.

(2) Mechanikus kábítás alkalmazásakor közvetlenül a szarvtő mögé kell leadni a kábító lövést.

36. § (1) A vágóállat függesztését két főnek kell végezni.

(2) A szúrás csak akkor végezhető el, ha a pályán legalább egy méteres körzetben nincs vergődő vágóállat.

(3) Az állatot úgy kell megfogni és elengedni, hogy az vergődésével sérülést ne okozzon.

37. § (1) A bőr fejtésekor a késsel végzett művelet minden esetben a bőrt rögzítő kéztől távolodó irányban történjen.

(2) A munkáltatónak kell meghatározni a pályára való biztonságos függesztés és átakasztás műveletét.

(3) A bőr fejtésénél a hárttyákat késsel kell metszeni, tilos a bőrfejtésnél öklözést alkalmazni.

38. § (1) A láb levágásánál a lábat tartó kéznek a késtől legalább ötven milliméter távolságra kell lenni.

(2) A lábat fogó kézen kötelező a lánckesztyű használata.

39. § (1) A bőr lehúzásánál a fejtődob csak akkor indítható be, ha a kezelő meggyőződött arról, hogy az nem veszélyezteti a bőrfejtésben segédkező munkavállalót.

(2) A bőrfejtő gép veszélyes körzetében csak a munkáltató által beosztott személyek tartózkodhatnak.

(3) A bőrfejtő gép kezelőjének a művelet elvégzése alatt úgy kell elhelyezkedni, hogy veszély esetén a gépet bármelyik pillanatban le tudja állítani.

40. § A hasfal felnyitásakor a béltraktus eltávolításánál, valamint a belsőség horogra történő felakasztásánál olyan fogást kell alkalmazni, amely csökkenti a műveletet végző személy kézsérülésének veszélyét.

41. § (1) A fej bárdal történő kettévágása előtt a munkavállaló köteles meggyőződni arról, hogy a bárd hatósugarában nem tartózkodik senki.

(2) A kettévágott fejből a nyelv eltávolítását végző munkavállalónak lánckesztyűt kell használni.

A nyúl vágása

42. § A munkáltatónak meg kell határozni a kábító asztalon elhelyezhető nyulak darabszámát.

43. § (1) A szúrás a nyúl első lábait fogó kéztől távolodó irányba kell végrehajtani.

(2) Ha egyszerre több munkavállaló végez szúrás, a munkáltatónak meg kell határozni a személyek közötti biztonságos távolságot.

44. § (1) A nyúlláb levágásakor a lábat fogó kézen kötelező a lánckesztyű használata.

(2) A láb-tőízület pneumatikus ollóval történő vágása esetén a lábat fogó ujjaknak minden esetben a láb-tőízület alatt kell lenni.

(3) Az ollót beszorulása vagy bármilyen meghibásodása esetén azonnal le kell választani a levegőhálózatról.

45. § (1) A bőrfejtést, a nyúltestet tartó kéztől távolodó irányba kell végezni.

(2) Bőrfejtésnél a kés használata csak a pálya leállítása után megengedett.

46. § A nyúlfej levágásánál lánckesztyű használata kötelező.

V. Fejezet

HÚSFELDOLGOZÁS

Késsel végzett műveletek, hasítás

47. § (1) A késsel végzett munkához olyan nagyságú teret kell biztosítani, hogy az egyes műveleteket végző személyek saját magukat és munkatársaikat ne veszélyeztethessék.

(2) Munkavégzéshez csak olyan kést és bárdot szabad használni, amelyeknek kézrácsúszás-gátlóval ellátott, biztonságos fogású markolata van.

(3) Tilos a kést a megmunkálendő anyag közé tenni vagy abba beleszúrva tartani.

(4) Tilos a kést dobással átadni vagy más jellegű munkához (például anyagtovábbításhoz stb.) felhasználni.

(5) A késsel munkát végző személynek olyan testhelyzetet kell elfoglalnia, hogy a kés vezetési iránya tőle jobbra vagy balra eltávolodó legyen.

48. § (1) A fagyasztott húson - annak felengedéséig - tilos késsel bármilyen műveletet végezni.

(2) A használaton kívüli kést a munkáltató által meghatározott tartóban kell tárolni.

(3) A kés tárolására csak olyan tokot szabad használni, amely megfelel a kés méretének és abból nem eshet ki.

49. § (1) A kést csak az élelmiszeriparban alkalmazott késköszörű gépen szabad élezni. Tilos a kést hosszában és a korong forgásirányával szemben köszörülni.

(2) Olyan fenőacélt szabad használni, amelynek kiképzése megakadályozza a kés rácsúszását a fenőacél markolatára.

(3) Olyan technológiai műveletnél, amelynél a munkavállalót kézsérülés érheti, kötelező a kézvédő lánckesztyű és alkarvédő használata, ha pedig comb-, has- és lágyéktájon érheti vágás vagy szúrás, kötelezően lánckötényt kell viselni.

(4) A kéz- és alkarvédő eszközt csak egymással zártan kapcsolódva szabad használni.

50. § (1) Gépi hasítás (fűrészelés) esetén a biztonságos munkavégzés személyi és tárgyi feltételeit a munkáltatónak kell meghatározni.

(2) A hasítás veszélyes körzetében csak a munkáltató által beosztott személyek tartózkodhatnak.

(3) Ha a hasítást végző környezetében a közlekedés megengedett, gondoskodni kell a közlekedő személyek védelméről.

Darálás, aprítás

51. § (1) A darológép kézi beadagolását csak a géphez tartozó tömőeszközzel szabad végezni.

(2) A gép közelében, jól látható helyen a „TÖMŐFA HASZNÁLATA KÖTELEZŐ!” feliratú figyelmeztető táblát kell kifüggeszteni.

(3) Ha a darálótárcsa furatainak átmérője nyolc milliméter vagy ennél nagyobb, a gépet csak felszerelt védőcsővel szabad üzemeltetni.

(4) Olyan húsdarálóknál, amelyeknél a lyuktárcsa átmérője meghaladja a száz millimétert, a darálócsiga és a vágószerkezet kiszerezéséhez segédeszközt (kitoló- vagy kihúzó berendezést) kell használni.

(5) A betöltő garattal és etetőcsigával rendelkező húsdarálót csak a garatába beépített, benyúlást akadályozó védőberendezéssel (fedél, rács, keret stb.) szabad üzemeltetni.

52. § (1) Üzem közben a kutter késburkolata alá tilos kézzel vagy bármilyen eszközzel benyúlni.

(2) A nyersanyagok és adalékok (fűszerek) adagolása során a kuttertányérba beesett bármilyen tárgyat csak a gép leállítása után szabad eltávolítani.

(3) A kutter nyitott fedéllel történő tisztítása közben a késgarnitúrát le kell fedni. A fedelet nyitott állapotban rögzíteni kell.

(4) A vágókések cseréjét, élezését és beállítását csak karbantartó szakember végezheti.

53. § (1) A kockázó berendezést, a gép késszekrényének tisztítása vagy anyagváltás céljából történő ürítéskor le kell választani a villamos hálózatról.

(2) Az aprító berendezés késeinek tisztításakor, mozgatásakor vágásálló védőkesztyű használata kötelező.

(3) A finomaprító berendezés aprítófejének cseréjét és élezését csak karbantartó szakember végezheti.

Fűszer előkészítés

54. § A fűszer előkészítő helyiségben gondoskodni kell a folyamatos szellőztetésről.

Keverés, töltés

55. § (1) A keverőgép forgó keverőelemei közé kézzel vagy bármilyen eszközzel benyúlni tilos.

(2) A keverőgépet csak a fedelének akaratlan lecsapódását megakadályozó biztonsági berendezéssel szabad üzemeltetni.

(3) A billenőkádas gépek kádját az ürítést megelőzően rögzíteni kell.

(4) A buktatható keverőteknőt csak az akaratlan lebillenést megakadályozó biztonsági szerkezettel szabad üzemeltetni.

56. § (1) A hidraulikus töltő gép fedelét nyitni vagy zárni csak akkor szabad, ha a fedél szabad útja biztosított, és a művelet senkit sem veszélyeztet.

(2) A töltést a hidraulikus töltőgéppel csak a gép fedelének biztonságos lezárása után szabad megkezdeni.

(3) A kezelőnek a lapátkerekes töltőgépek tölcsérének nyitásánál és zárásánál ellenőrizni kell, hogy a tölcsér mozgatásával nem okoz-e balesetveszélyt.

Bélbe töltött termékek lezárása

57. § A bélbe töltött termékek kézi és a gépi működtetésű záróberendezéseinek kiszorítóolló és záróelem hajlító-fej egységeibe kézzel benyúlni tilos.

Hőkezelés (füstölés, főzés)

58. § (1) A füstképző berendezést csak a kijelölt munkavállaló üzemeltetheti.

(2) A füstölőhelyiség ajtajának belülről is nyitható állapotát rendszeresen ellenőrizni kell.

(3) A hőkezelő kocsit (a hőkezelő szekrényből történő kihúzás kivételével) minden esetben tolva, a kézvédővel ellátott fogantyúk segítségével kell mozgatni.

(4) A magaspályás kiszolgálású hőkezelő berendezés bekötő pályaszakaszának elemeit folyamatosan ellenőrizni kell.

59. § (1) A főzőberendezés kezelői részére a forrázás veszély miatt védőkötény és védőlábbeli viselése kötelező.

(2) A nagy tömegű főzőkonténereket - a forrázás veszélye miatt - fokozott figyelemmel kell beemelni a forró vízzel telt főzőkádba.

(3) A főzőkonténereket egyenletesen kell megrakni az egyensúly megtartása érdekében.

(4) A lecsapódás veszélye miatt a főzőkád fedelének kiegyensúlyozottságát, rögzítettségét folyamatosan ellenőrizni kell.

(5) A főzőkonténer-emelő berendezést forrázás veszélytől mentes területről kell irányítani.

60. § (1) Az autoklávok fedelét csak akkor szabad megnyitni, ha a berendezésben megszűnt a túlnyomás.

(2) Ha az autokláv fedelének nyitása akadályba ütközik, a leeresztő csapot kinyitva a nyomást tovább kell csökkenteni. Az ezt követő nyitás elvégzéséhez egyéni védőfelszerelés (védőkötény, gumicsizma, védőálarc, fejjvédő, védőkabát és védőkesztyű) használata kötelező.

Érlelés, pácolás

61. § (1) A szalámiérlelő termekben lévő lécezett szinteken munkavégzés csak biztonságos korláttal, lábléccel ellátott kezelőjárdán történhet.

(2) A pácoló berendezés túsora alá üzem közben benyúlni tilos.

(3) A pácoldatok készítésekor a kezelőnek gumicsizmát, gumikesztyűt és védőkötényt kell viselni.

Csomagolás

62. § Tilos az üzemelő zsugorfóliás csomagológépbe benyúlni.

Készáru tárolása

63. § A készáru tárolásánál használt eszközök és berendezések időszakos felülvizsgálatát a munkáltatónak kell meghatározni.

Egyéb feldolgozás

64. § (1) Az olvasztott forró zsírba tilos nyersanyagot utántölteni.

(2) A zsírolvasztásnál kézi keverést és kiszedést csak hőszigetelő anyagból készített nyéllel, fogóval ellátott kéziszerszámmal szabad végezni.

(3) A kéziszerszám nyele olyan hosszú legyen, hogy munka közben a munkavállaló ne kerülhessen közel a forró anyaghoz, illetve a kifröccsenő anyagtól védve legyen.

65. § (1) A hidraulikus tepertőprés kiemelt dugattyúját megfelelő teherbírású, biztonságos állványzattal kell alátámasztani.

(2) A préskosarak töltésénél és ürítésénél a meleg lemezek behelyezését vagy elvételét a hőhatás ellen védőkesztyűben kell végezni.

Hűtőtárolás

66. § (1) A hűtőhelyiségben a hűtőaggregáthoz tartozó és a kiegészítő berendezéseken bármilyen munkát végezni csak a ventilátorok leállítása után szabad.

(2) A hűtőhelyiségek ajtajának (vészkijáratának) belülről, segédeszköz igénybevétele nélküli nyithatóságát naponta ellenőrizni kell.

(3) A hűtőhelyiségekben munkavégzés csak áramszünet esetére is biztosított tájékozási és vészjelzési lehetőség mellett történhet.

(4) A hűtőhelyiségekben a padozaton esetlegesen kialakuló jégréteget folyamatosan el kell távolítani.

Az üzemi takarítás és tisztítás munkabiztonsági feltételei

67. § (1) A takarító berendezéssel történő tisztítás során védőszemüveg és védőálarc használata kötelező.

(2) Tilos a takarító berendezés permetezőfejét személyek felé fordítani.

(3) A nagynyomású takarító berendezések használata során nem érheti vízszugár a villamos szerelvényeket.

(4) A munkáltatónak meg kell határozni a tisztítószerek alkalmazására és tárolására vonatkozó munkabiztonsági követelményeket.

(5) A munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy a munkavállaló rendelkezzen a takarítás és tisztítás egészséget nem veszélyeztető, biztonságos követelményeinek elméleti és gyakorlati ismereteivel.

VI. Fejezet

ÜZEMEN BELÜLI ANYAGMOZGATÁS

Húsipari magaspályás szállítás

68. § (1) A magaspályán a pályakocsira függesztett terhet csak tolni szabad, azt húzással mozgatni tilos. Egyszerre csak egy kocsit szabad tolni.

(2) Csak azokon a pályaszakaszokon szabad technológiai műveletet végezni, ahol a pályakocsi leesését pályabiztonsági elemmel megakadályozták.

(3) A pályaváltón tilos terhet tárolni.

(4) A pályaváltókat működtetni csak a használati utasításban előírt eszközzel szabad. Az átváltott sínszakaszok biztonságos elhelyezkedését a váltó működtetését követően ellenőrizni kell.

69. § (1) A magaspályakocsikat ütköztetni tilos.

(2) Magaspálya alatti munkavégzéskor fejtámasz használata kötelező.

(3) Meghibásodott magaspályás szállítóberendezést üzemeltetni tilos.

70. § (1) A magaspályás szállító berendezés indítása előtt a pálya akadálymentességéről az indítást végző személynek meg kell győződnie.

(2) A pálya csak úgy indítható el, ha azt figyelmeztető hangjelzés (zajos üzem esetén fényjelzés is) megelőzi.

(3) A magaspályás szállító berendezés vonóeleméhez üzem közben hozzányúlni tilos.

(4) A magaspálya nyomvonalában és a kezelőhelyeken elhelyezett biztonsági kikapcsolók elérhetőségét nem szabad megakadályozni.

(5) A magaspályához - az ellenőrzés és karbantartás esetét kivéve - szigorúan tilos bármilyen tárgyat (létrát, deszkát stb.) támasztani vagy a pályára helyezni.

71. § A munkáltatónak a vonatkozó szabványok vagy ezzel egyenértékű műszaki megoldások figyelembevételével meg kell határozni a húsipari magaspályás szállítórendszer elemeinek (sínpálya, függesztő elem, pályakocsi, hajtó- és feszítőmű, váltók, sínvégzárak és egyéb pályaelemek) ellenőrzési módját és a vizsgálatok gyakoriságát.

Kocsiemelő-billentő berendezések használata

72. § (1) A kocsiemelő-billentő berendezés csak a gép használati utasításában meghatározott szállító kocsival üzemeltethető.

(2) A szállító kocsit felemelése előtt az emelőberendezéshez biztonságosan rögzíteni kell. A gép kezelőjének a rögzített állapotot ellenőrizni kell.

73. § (1) A kocsiemelő-billentő berendezés elhatárolt működési területére üzem közben bemenni, a felemelt emelővilla vagy szállító kocsi alá benyúlni, behajolni vagy ott tartózkodni szigorúan tilos.

(2) A kocsiemelő-billentő berendezésen a személyszállítás tilos.

(3) A kocsiemelő-billentő berendezések időszakos biztonsági felülvizsgálatát a munkáltatónak kell meghatározni.

Kerekes füstölőkocsi használata

74. § (1) A kerekcses füstölőkocsit minden esetben alulról kezdve és felfelé haladva kell megrakni, hogy a még nem teljesen megrakott kocsi súlypontja minél alacsonyabban legyen.

(2) A kerekcses füstölőkocsi kezelőjének kéz- és lábvédő egyéni védőfelszerelést kell biztosítani.

Kézi anyagmozgatás

75. § A munkáltatónak a vonatkozó jogszabályok és a helyi körülmények figyelembevételével kell meghatározni a kézi anyagmozgatás munkabiztonsági követelményeit.

Záró rendelkezés

76. § Ez a rendelet 2005. szeptember 1. napján lép hatályba.

TARTALOMJEGYZÉK

24/2005. (III. 23.) FVM rendelet	1
a vágóállatok levágásának és feldolgozásának Biztonsági Szabályzatáról	1
I. Fejezet	1
ÁLTALÁNOS MUNKABIZTONSÁGI SZABÁLYOK	1
A munkavégzés személyi feltételei	2
A munkavégzés tárgyi feltételei	2
II. Fejezet	2
VÁGÓHÍDI ÁTVÉTEL	2
A nagytestű vágóállatok (szarvasmarha, ló, bivaly és növendék állataik) vágóhídi átvétele	3
A kistestű vágóállatok (sertés, juh, kecske és nyúl) vágóhídi átvétele	3
Élő állat vágásra szállítása	3
A veszélyes vágóállatok kezelése	4
III. Fejezet	4
A VÁGÓÁLLATOK KÁBÍTÁSA	4
Mechanikus kábítás	4
Elektronarkotikus kábítás	5
Szén-dioxidos kábítás	5
IV. Fejezet	5
A VÁGÓÁLLATOK LEVÁGÁSA	5
Szarvasmarha, ló, bivaly és növendék állataik levágása	5
A sertés és növendék állatai vágása	6
Juh, kecske és növendék állatai vágása	7
A nyúl vágása	7
V. Fejezet	7
HÚSFELDOLGOZÁS	8
Késsel végzett műveletek, hasítás	8
Darálás, aprítás	8
Fűszer előkészítés	9
Keverés, töltés	9
Bélbe töltött termékek lezárása	9
Hőkezelés (füstölés, főzés)	9
Érlelés, pácolás	10
Csomagolás	10
Készáru tárolása	10
Egyéb feldolgozás	10
Hűtőtárolás	10
Az üzemi takarítás és tisztítás munkabiztonsági feltételei	10
VI. Fejezet	11
ÜZEMEN BELÜLI ANYAGMOZGATÁS	11

Húsipari magaspályás szállítás	11
Kocsiemelő-billentő berendezések használata	11
Kerekes füstölőkocsi használata	11
Kézi anyagmozgatás	12
Záró rendelkezés	12